Länsstyrelsen
Värmland

Samhällsbyggnad
Emil Jessen

GRANSKNINGSYTTRANDE

Datum
2014-04-17

Referens
Dnr: 401-1028-2014

Hammarö kommun
Box 26
663 21 Skoghall

Fördjupad översiktsplan för Rud, Hammarö kommun - granskning

Lst nr. FÖP6

Handlingar

Rubricerad översiktsplan har översänts till Länsstyrelsen för granskning enligt 3 kap 14 § PBL. Förslaget är upprättat i februari 2014 och innehåller följande handlingar:

- Granskningshandling inklusive MKB
- Bilaga 1 – Förutsättningar
- Bilaga 2 – Förutsättningskartor
- Bilaga 3 – Sammanställning av fyra workshops på Rud
- Bilaga 4 – Kulturmiljöutredning
- Bilaga 5 – Naturvärdesinventering
- Samrådsredogörelse

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen har att enligt 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL) avge granskningsyttrande av vilket skall framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Granskningsyttrandet är en del av översiktsplanen och skall fogas till planen då den antagits.

Ärendets handläggning

Förslaget har sänts för yttrande till berörda myndigheter samt till berörda enheter inom Länsstyrelsen. Försvarsmakten, SGU, Trafikverket och Skogsstyrelsen har inkommit med yttranden med anledning av planförslaget. Försvarsmakten har inget ytterligare att tillägga till samrådsyttrandet. Varken SGU eller Skogsstyrelsen har något att erinra mot förslaget. Trafikverket har lämnat synpunkter som sammanvägts i Länsstyrelsens yttrande.

Ärendet har behandlats internt inom Länsstyrelsen med representanter från berörda enheter den 3 april 2014.

Övergripande synpunkter

Innehåll

Länsstyrelsen ser positivt på Hammarö kommuns arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan för Rud. En översiktsplan är ett viktigt verktyg i en välavvägd och långsiktigt hållbar planering av kommunens mark- och vattenresurser.

I en översiktsplan behöver kopplingen mellan nuläge och tänkt framtid vara tydlig. Vilka krav och önskemål som ställs på den framtida utvecklingen bör redovisas liksom vilka kommunens ställningstaganden är. I detta avseende anser Länsstyrelsen att förslaget till översiktsplan fyller sitt syfte.

Länsstyrelsens synpunkter från samrådsskedet har i huvudsak tillgodosetts. I viss mån kvarstår dock några synpunkter.

Läsbarheten

Översiktsplanen har en bra struktur och är välavvägd till omfattningen. Dock saknar flera av kartorna platsnamn att referera till. Ytterligare referenser mellan text och karta skulle underlätta läsbarheten av planen. I övrigt håller kartmaterialet hög kvalitet.

Planfrågor

Småbåtshamnar

Att tillgodose önskemålet om fler båtplatser skapar ytterligare påfrestningar på vattenlevande växt- och djurarter men påverkar också bland annat friluftslivet och trafiksituationen. Kommunen avser främst bygga ut befintliga småbåtshamnar, men också anlägga hamnar i nya lägen. Det är bra att ambitionen främst är att öka kapaciteten på befintliga anläggningar. Länsstyrelsen delar dock inte uppfattningen att påverkan på orörda områden minskar med automatik, eftersom det faktiska antalet båtar och tillhörande transporter i dessa områden kommer att öka. Som följd av detta ökar även båttrafiken i skärgården vilket kan påverka värdefulla områden utanför planområdet.

Med anledning av detta anser Länsstyrelsen att synpunkter från samrådet kvartstår rörande behovet av att lösa frågan om småbåtshamnar i ett större sammanhang och då företrädesvis genom mellankommunal samverkan med grannkommuner.

Omvandling av fritidshusboende

Miljökonsekvensbeskrivningen anger att det vid omvandling av fritidshus till helårsboenden kommer att innebära att hemfridszonen utökas och att tillgängligheten för friluftslivet kan bli sämre. Länsstyrelsen delar uppfattningen och anser därför att en utökning av hemfridszonen i känsliga lägen kan vara direkt negativ för friluftslivet på ett sätt som inte är acceptabelt. Inom strandskyddat området är en sådan utökning förbjuden om utökningen strider mot strandskyddets syften och inga särskilda skäl finns. Länsstyrelsen anser därför att riktlinjer bör formuleras för känsliga områden vad gäller exempelvis maximal tomtstorlek eller hur tomtplatsavgränsning ska utföras vid permanentning av bostäder. Detta för att förhindra att befintliga naturliga passager mellan hus och mellan hus och strand försvinner.

Vattendomar

Två större dikningsföretag berör utbyggnadsplaner vid Toverud. De dikningsföretag som har en förrättning bakom sig omfattas av tvingande lagstiftning som ska tillse att inte skada uppstår för allmänna eller enskilda intressen. Om detaljplaner berör dikningsföretagen anser Länsstyrelsen att det är bäst om vattendomen upphävs och dikningsfunktionen ersätts med ett annat dagvattensystem. Att låta detaljplanering föregå upphävande av vattendom kan leda till administrativt svårlösta ärenden och i förlängningen problem med dagvattenhanteringen.

Natura 2000

Planen innehåller bland annat ambitionen att öka tillgängligheten till vissa områden samt att utveckla befintliga och nya båthamnar. En sådan utveckling innebär ett ökat besökstryck i området och dess omland och kan även generera ytterligare önskemål och behov av anspråk på mark och vatten i området. Även utanför planområdet pågår planverksamhet i syfte att öka antalet boende och besökande, vilket innebär att den kumulativa effekten av mänsklig aktivitet i området bättre behöver belysas med avseende på påverkan på det intilliggande Natura 2000-området Värmlandsskärgården.

Hur människors möjligheter till ett rörligt friluftsliv och vistelse i skärgården kan främjas utan att ett långsiktigt bevarande av värdena i skyddade naturområden påverkas negativt genom exempelvis slitage, nedskräpning, föroreningar, störningar under häckningstider med mera bör belysas.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen anser att aktuell plan bättre behöver spegla kommunens kulturmiljöambitioner i det lokala miljömålsarbetet. Detta särskilt med tanke på miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö. Planförslaget anger att det kommer att ske en påverkan på kulturmiljövärdena och riktlinjer anges därför ha upprättats i syfte att minska de negativa konsekvenserna av planerad utbyggnad. Det anges dock inte vilka negativa konsekvenser som planförslaget kan medföra.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör tydligare belysa kulturmiljöaspekterna och redogöra för vilka konsekvenser den föreslagna planeringen kan få för kulturmiljövärdena i området. Synpunkten kvarstår från samrådsyttrandet.

Länsstyrelsen vill poängtera att även om det i vissa avseenden räcker med att hänvisa till den kulturmiljöutredning som gjorts så bör ett sådant förfarande inte ske på bekostnad av att aspekter inte belyses eller sammanfattas på ett ändamålsenligt vis i planhandlingen. Den synpunkten kvarstår således från samrådsskedet.

Länsstyrelsen vill vidare upplysa om att Kulturmiljölagen (1988:950) i sin nya lydelse har trätt i kraft den 1 januari 2014. Den största förändringen innebär att lämningar som är yngre än år 1850 inte är fornlämningar. Med anledning av detta behöver det utredas om de påträffade lämningarna vid kulturmiljöutredningen 2012 kommer att få en förändrad status.

Jordbruksmark

I sammanfattningen till MKB anges att jordbruksmark inte avses bebyggas, vilket senare i samma dokument motsägs när det anges att ca 3 ha jordbruksmark föreslås bebyggas. Den jordbruksmark som ianspråktas för bebyggelse anges vara av lågt värde och under igenväxning. Länsstyrelsen anser att igenväxning inte per automatik förändrar markens värde som jordbruksmark eftersom den en gång är brukad och därför kan anses ha lämpliga kvaliteter vad gäller bördighet såväl som ur lägesmässiga och topografiska aspekter.

Länsstyrelsen påpekade i samrådsskedet vikten av att inte ianspråkta jordbruksmark annat än när väsentliga samhällsintressen kräver detta och då endast när annan lokalisering saknas. Länsstyrelsen noterar att uppgifter om mängden jordbruksmark som ianspråktas nu har införts. Resonemang kring hur dessa uppgifter relaterar till mängden jordbruksmark i ett större geografiskt sammanhang saknas dock. En sådan analys underlättar för framtida avvägningar rörande planering på jordbruksmark. Länsstyrelsen saknar därför alltjämt en beskrivning av de väsentliga samhällsintressen som tillgodoses genom föreslagen planering.

Trafikförhållanden

Ett ytterligare tillskott av boende i området bedöms medföra stora påfrestningar på det befintliga vägnätet som redan idag har problem med kapacitet och trafiksäkerhet. Med anledning av detta pågår arbetet med att ta fram en åtgärdsvalsstudie. Denna studie som Trafikverket tillsammans med Hammarö kommun håller på att ta fram syftar till att studera och analysera möjliga åtgärder för kommunikationer inom och mellan Hammarö och Karlstad. Resultatet från denna studie bör bli vägledande för fortsatt planläggning i området.

Ett av syftena med den fördjupade översiktsplanen för Rud är att säkerställa att en bebyggelseutveckling sker i takt med investeringar i den allmänna infrastrukturen, främst med avseende på väg 561. En mycket angelägen åtgärd är tillskapandet av kollektivtrafikmöjligheter för boende på Rud. Det är därför av vikt för trafiksäkerhet och framkomlighet att åtgärder tas fram och finansieras innan detaljplanering sker.

Beslut i detta ärende har fattats av verksamhetschef Torben Ericson.
Föredragande har varit plan- och infrastrukturhandläggare Emil Jessen

Torben Ericson

Emil Jessen

Lst plankod: ST150

Sändlista (utan bilagor):

Fortum
Försvarsmakten
Lantmäteriet
SGU
TeliaSonera Skanova Access AB
Skogsstyrelsen
Svenska Kraftnät
Trafikverket

ÖP intern remisslista